

**Tema: Deling via digitale plattformer
- et viktig verktøy for den sosiale bærekraftige byen?**

Dato/tid: 28. oktober 12:30 -14.00

Ansvarlige: Jacqueline Floch, seniorforsker ved SINTEF Digital

Daniela Baer, forsker ved SINTEF Community

Delingsøkonomi har blitt en del av hverdagen. Delingsøkonomi er forretningsmodeller som er basert på transaksjoner mellom privatpersoner, formidlet gjennom digitale plattformer. Vi deler i stadig større grad biler og sykler, verktøy, rom og hager, og vi hjelper hverandre til å handle, luften hund, vanne blomstre og skru IKEA-møbler. Det dukker stadig opp nye digitale plattformer som støtter nye former av deling. Mens Covid-19 pandemien har ført til store økonomiske utfordringer for plattformer brukt i en global kontekst (f.eks. Uber og Airbnb), har lokal deling fått et løft (f.eks. Nabohjelp og Nyby).

Deling er ikke noe nytt. I alle tider har vi delt med familien, venner og kjente. Å dele via digitale plattformer gjør deling annerledes i det vi deler med fremmede. Delingsøkonomi er ofte omtalt som en ressurs for å skape mer sosiale og bærekraftige byer. Men det skjer ikke bare av seg selv. For å lykkes med sosial og bærekraftig utvikling, bør tilnærming til deling være designet i samspill mellom brukere, teknologi og utforming av byer og nabolag.

Mål for denne sesjon er å øke kunnskap om erfaringer med delingsøkonomi så langt, samt å diskutere utforming av sosiale og bærekraftige delingsløsninger. **Vi inviterer forskere og praktikere (plattformeiere, byutviklere, mm) til å delta.**

Sesjonen består av to deler (se agenda neste side):

- Først skal vi høre 5 korte presentasjoner som viser praktiske eksempler av deling (deling i offentlig byrom, bildeling i Oslo), erfaringer med delingsplattformer (NyBy, Nabohjelp) og deling i koronatid.
- Deretter skal vi invitere deltakerne til diskusjon om fremtidig utsikt for deling.

Om de ansvarlige:

- Jacqueline Floch forsker på anvendelse av digital teknologi mot et inkluderende samfunn. Jacqueline leder prosjektet «Sharing Neighbourhoods» finansiert av programmet BYFORSK ved Forskningsrådet.
- Daniela Baer er utdannet geograf og forsker på transformasjon til bærekraftige byutvikling bl.a. i «Sharing Neighbourhoods» og i Senter for nullutslipps områder i smarte byer (FME ZEN).

Agenda

	Hvem	«Vi» lurer på...	Når	Varighet
Introduksjon av workshop	Jacqueline og Daniela		12:30 - 12:40	10 min
Presentasjoner				
Byromstrategi for Sandnes	Harald Brynlund-Lima, Sandnes Kommune	Hva er egenskaper av et godt byrom? Hvordan kan forskjellige avdelinger bidra til planlegging?	12:40 - 12:50	8 + 2 min
Fra ting til tjeneste	Elisabeth M.C. Svennevik, UiO	Hvordan påvirker den digitale plattformen delingspraksisene?	12:50 - 13:00	8 + 2 min
NyBy	Fredrik Gulowsen, NyBY	Hvordan kan kommuner og organisasjoner få flere hender til viktige oppgaver og samtidig bidra til økt inkludering gjennom digitalt ressursamarbeid?	13:00 - 13:10	8 + 2 min
Nabohjelp	Markus Bjølgerud, OBOS	Hva kjennetegner brukere av Nabohjelp? Hvor og hvordan bor de? Hvor gamle er de? Hva motiverer dem til deling? Hvordan kan man nå andre brukergrupper?	13:10 - 13:20	8 + 2 min
Sharing with neighbours in response to the covid-19 outbreak	Trond Halvorsen, SINTEF	Hvordan påvirker en krise deling? Hva er erfaringer fra andre land?	13:20 - 13:30	8 + 2 min
Diskusjon				
Fremtiden for deling	Ledet av Jacqueline og Daniela	Hvilke rolle kan deling spille i framtiden for mennesker, byer og samfunnet? Hvordan kan vi skape en kultur for deling?	13:30 - 13:55	25 min
Oppsummering	Jacqueline og Daniela		13:55 – 14:00	5 min

Abstrakter

Byromstrategi for Sandnes

Forfatter: Harald Brynlund-Lima, Ragnhild Njå og Anne Lise Falch Anfinssen, Sandnes kommune

Problem/mål

Kommunen har ikke hatt en overordna strategi for utvikling av sammenhengende nettverk og gode byrom i de sentrumsnære delområdene i byen. Målet har vært å få et kunnskapsgrunnlag på tvers av ulike avdelinger og detaljplaner for å sikre en aktiv og sunn hverdagsmobilitet og møteplasser i nærmiljøet.

Hva ble gjort

Det ble utfordringsbilde og situasjonsbeskrivelse, samt viktige prinsipper som skulle legges til grunn for utviklingen av byromstrategien. KMDs idehåndbok om byrom ble benyttet som inspirasjonskilde og metodisk hjelpemiddel. Det ble videre identifisert viktige målpunkt og strekninger, samt hvor det manglet lenker for å knytte sammen områdene i et nettverk.

1. Konsulentoppdrag i samarbeid med kommunen: Steds spesifikk medvirkning ble utforsket gjennom byromspillet. Hvordan kunne prinsippene ivaretas i et konkret, fysisk byrom?
2. Konsulentoppdrag i samarbeid med kommunen utarbeidet nettverk og utkast til prioriterte byrom.

Byromstrategien ble grunnlag for innspill til bymiljøpakken for Nord-Jæren.

Erfaringer

Samarbeid på tvers av avdelinger er ønskelig, gunstig men utfordrende!

Byromstrategi ga et utrolig godt kunnskapsgrunnlag for å få tildelt midler fra bymiljøpakken ved at en kunne omsette strategien i konkrete prosjekter med finansiering og ga god politisk «backing».

Veien videre

Realisere manglende lenker og møteplasser i årene fremover, samt forankre videre i kommuneorganisasjonen.

Fra ting til tjeneste - Tilbyder praksiser i en sosio-teknisk omstilling av mobilitetssystemet

Forfatter: Elisabeth M.C. Svennevik, TIK senter for teknologi, innovasjon og kultur, UiO

Sosiale praksis teorier (SPT) kan være nyttig for å studere endringer i mobilitetssystemet ved å se på praksiser for bilbruk. Studier innenfor denne tilnærmingen har imidlertid en tendens til å fokusere på etterspørselssiden med brukerpraksiser og forbrukere, og mangler dermed oppmerksomhet mot leverandørsiden.

Denne studien tar for seg dette ved å se på tilbydere av bildeling i Oslo. Med data fra intervjuer, stakeholderworkshops og dokumenter, viser studien hvordan nye aktører av bildelingstjenester og etablerte firmaer som bilforhandlere og bilutleiefirmaer utfører bildelingspraksiser. Hvordan forbrukerbanks og boligselskaper er involvert diskuteres også. Forskningsmålet er å utforske tilbyderpraksiser om bildeling og undersøke under hvilke betingelser, og i hvilke spesifikke settinger i tid og sted disse praksisene utvikler seg.

Det overordnede teoretiske forskningsspørsmålet er «Hvordan kan SPT bidra til å studere bærekraftige omstillinger?» Ett sentralt empirisk forskningsspørsmål og tre delspørsmål guider studien: o) «Hvordan er tilbudssiden for bildeling del av en bærekraftig omstilling av mobilitetssystemet?» i) «Hvordan og under hvilke forhold utfører etablerte selskap bildeling?» ii)

«Hvordan og under hvilke forhold utfører nisjeleverandører bildeling?» iii) «Hvordan og under hvilke forhold utføres andre relaterte bildelings praksiser?»

Resultatene viser at bilen går fra ting til tjeneste, at praksisene handler om mobilitet i stedet for biler, og at den digitale infrastrukturen og plattformene former praksisene. Konklusjonen foreslår et bidrag om en ny teoretisk tilnærming om et "praksisinnovasjonssystem" og foreslår at videre forskning inkluderer leverandørpraksis i studier av systemendring.

Abstrakt: NyBY

Forfatter: Fredrik Gulowsen, CEO NyBY

De fleste kommuner sliter med knapphet på både tid og ressurser. Nyby er en ny digital plattform som gjør det mulig for kommuner og organisasjoner å samarbeide om ressurser enklere enn noen gang tidligere. Resultatet er flere hender til viktige velferdsoppgaver, økt inkludering, redusert ensomhet og lavterskel vei inn i arbeidslivet.

Nyby har sammen med norske kommuner og organisasjoner utviklet verdens første plattform for ressursamarbeid i offentlig sektor. Over 50 kommuner og organisasjoner i Norge og Sverige bruker nå Nyby til å løse viktige velferdsoppgaver gjennom nye former for samarbeid. Nedenfor er tre ulike eksempler og erfaringer fra ressursamarbeid med Nyby:

- **Østre Toten kommune** implementerte Nyby på 12 timer som resulterte i et "selvorganisert NAV", en sterk økning av frivillige ressurspersoner og mer hjelp til de mest sårbare innen helse og omsorg som resultater. Les mer [her](#).
- **Svenske E-hälsomyndighetens har laget en case-tekst av hvordan Helsingborg** kommune har implementert Nyby på kort tid midt i pandemien, nytteeffekter for ulike målgrupper, beslutningsprosesser, intervju med SVT m.m. Les mer [her](#).
- **Melhus kommune var godt i gang med Nyby allerede i 2019**, og helse og omsorg, velferdskontoret, NAV, frivilligsentralen, flyktningtjenesten, innbyggere og deltagere på arbeidstrening var allerede på plattformen i mars. Se videointervjuer fra før koronautbruddet og ordførerens 17. mai-tale om Nyby, les dypdykk om nytteeffekter og en rekke øvrige artikler om Melhus' Nyby-satsing [her](#).

Det er stadig flere kommuner og organisasjoner som starter med ressursamarbeid gjennom Nyby, både i Norge, Sverige, men også opplever vi interesse i Tyskland, UK og ser stort potensiale utover i Europa. Basert på erfaringer fra Norge eksporteres nå norsk modell for ressursamarbeid til resten av Europa. Nyby er utviklet sammen med kommuner, ideelle og frivillige organisasjoner siden 2015.

Se gjerne introduksjon til Nyby på tre minutter [her](#) – eller les over 60 nyhetsartikler fra de fire siste månedene om kommuner som har tatt Nyby i bruk [her](#).

Nabohjelp

Forfatter: Markus Bjølgerud, OBOS

Nabohjelp er en app fra OBOS som nå har over 150.000 registrerte brukere. I Oslo er det over 60.000 Nabohjelpere som hjelper hverandre med stort og smått. Nabohjelp er gratis, og åpen for alle (så lenge man er over 15 år. Yngre brukere må godkjennes av foresatte). Appen vokser, både med tanke på antall brukere og aktivitet i appen hele tiden.

I Nabohjelp kan du spørre eller tilby hjelp, selge eller gi bort ting og oppdage nabolagets hemmelige perler og få oversikt over lokale arrangement. Nabohjelp legger til rette for deling og at folk blir kjent i nabolaget. Gjennom appen kan man enkelt spørre naboen om å låne en drill, en ekstra stol til

selskapet, låne parkeringsplass, eller høre om naboen trenger hjelp til å passe barn, gå på butikken eller luften hunden.

I fjor var det over 25.000 som spurte om hjelp i appen. De aller fleste får svar. Det ble lånt ut over 500 driller, over 1000 personer fikk låne stoler og/eller bord og 236 personer overtok flytteesker som ellers ville blitt kastet. Smart for lommeboken og smart for miljøet!

I år har Nabohjelp hjulpet mange med nye og uventede utfordringer i hverdagen.

Sharing with neighbours in response to the covid-19 outbreak

Forfattere: Trond Halvorsen¹, Kine Jakobsen¹, Deniz Akin², ¹SINTEF og ²NTNU

The Covid-19 pandemic has had a large impact on social interactions, such as sharing. This paper investigates the impacts of the pandemic on the use of a digital sharing platform called Nabohjelp (Eng: Neighbour help).

We have analysed user-generated messages on the platform over a period covering one month before and two months after a national lock-down. Statistical analysis of all messages (N=14998) illustrate the impact of the lockdown on various categories of messages in absolute numbers. Text analysis on a stratified random sample (n=150) provides detailed insights into the contents of the messages.

We find evidence of increased usage of the app, and an increase in the registration of new members during the first days of lockdown in Norway. Motivation to use Nabohjelp during the lockdown appears to be different from the pre-lockdown period. Before the pandemic, most messages regarded requests for various items and favours. During the pandemic, offering help to those who can't leave their apartment emerged as one of the strongest motives to use the app. The lockdown is associated with increases in both requests and offers, with both categories decreasing over time. Two months after the lockdown, the number of daily messages was still about three times as high as before the lockdown.

The app proved to be a useful channel for coordinating social and tangible resources during the lockdown. The data indicate that the national lock-down was not anticipated by the public when it happened. The response to the new situation was quick and the elevated level of use has sustained over time. In the early phase, sharing was initiated by people offering to help, while over time, the initiative to share shifted to the requests. We conclude that digital sharing platforms play an important role in the robustness of local societies in times of a pandemic.